

Leerrede over Johannes 14: 15 t/m 17, uitgesproken op 2° Pinksterdag 29-5-1950 's morgens te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 87: 1, 2 en 3

Lezen - Handelingen 2 vanaf vers 22 tot het einde.

Tekst.

Wij vragen uw aandacht voor het 15e, 16e en 17e vers uit het 14e hoofdstuk van het heilig Evangelie naar de beschrijving van Johannes, waar Gods Woord aldus luidt:

15. Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden.

16. En Ik zal de Vader bidden, en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid;

17. Namelijk de Geest der waarheid, Welke de wereld niet kan ontvangen; want Hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn.

Leerrede.

De discipelen hebben Jezus niet uit eigen beweging gevolgd noch aangehangen, maar dat was uit aanleiding en oorzaak. Waarlijk, er is geen onderscheid tussen mensen en mensen. Wij kunnen niet genoeg bedenken, dat wij van één bloed zijn, en dat wij allen even diep verdorven zijn. Maar de één voelt het, en draagt leed van het verderf, en de ander ziet het niet, voelt het niet, bemerkt het niet, leeft zo zijn eigen leven.

Het deel der discipelen is geweest, dat zij innerlijk met de brokken zaten. En wie nu met zijn zonde en ellende zit, waar moeten die heen? Die leren kennen, dat zij noch bij zichzelf, noch in deze wereld een uitweg vinden, want de zonden zijn ziel en lichaam verwoestend. En het einde - de vrucht der zonde - is het eeuwig verderf, het eeuwig af-zijn van God, een daar zijn, waar weinig is en knersing der tanden. Het is dus voor de hand liggend, dat men van zonde ontheven, er van vrijgemaakt moet worden.

Maar: "Hoe kom ik van zonden verlost?" Nu is de ervaring bij een ieder, waar de strijd begint: "Hoe kom ik van zonden verlost?", dat, als men één zonde doodt, dan komen er tien andere voor in de plaats. Het is net als bij een kaatsbal: te dieper men die onder water drukt, zoveel te hoger springt hij op als men hem loslaat. Wát moet men toch beginnen?

Dan leert men, dat de zonde een verschrikkelijke macht is, waaruit men zichzelf niet kan ontslaan, die houdt ons gevangen. En wanneer men in een gevangenis besloten is, dan komt voor de dag, dat men wel alles in het werk kan stellen om er uit te komen, maar de muren en de tralies zijn sterker, en dan is al ons werk nutteloos, wij staan er machteloos tegenover.

Ook de discipelen konden zichzelf niet helpen; net zo min kon een ander dat. Alleen het beloofde Vrouwenzaad, de beloofde Messias, kon hen helpen.

Denken wij hierbij aan Filippus en Nathánaël die daarvan gelezen hadden. Misschien zult gij nu zeggen: "Maar, daar heb ik toch niets aan?" Jáá, dat zegt men soms. Maar, bedenk dan eens dat het de derde Persoon, de Heilige Geest is geweest, Die het Woord - de boeken des Bijbels - samengesteld heeft: de heilige mensen Gods, van de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben ze geschreven. Bij alle woeden van satan, die de overste dezer wereld is, blijft op dit benedenrond: "Zalig zijn degenen, die het Woord Gods horen, en hetzelve bewaren." Het is van God.

De derde Persoon, de Heilige Geest, heeft daarmee, een wereld verloren in schuld, verrijkt. En dáárvan hadden Filippus en Nathánaël gelezen.

Zij hadden bemerkt dat er Eén was, Wiens werk het was om te verlossen, en Die was beloofd. Hun geval was er niet mede veranderd, maar, wanneer wij van de Christus der Schriften merken, dan is er toch nog uitzicht! Daaruit kan hoop, verwachting ontstaan.

Want als ik nu in die zonde-gevangenis zit en ik bemerk dat het Gods eigen Woord is (niet van een mens, maar Zijn eigen Woord, dus dat Hij geopenbaard heeft hoe de zaken staan), dat er Eén is, Die door God verordineerd en aangewezen is om te verlossen, dat geeft hoop. Nu komt Filippus in aanraking met die Persoon, waarvan zij samen uit de Schriften hebben vernomen en geput; daarom gaat hij naar Nathánaël en zegt: "Wij hebben Die gevonden, van Welke Mozes in de wet geschreven heeft, en de profeten (ja, dáárvan hadden zij gelezen!), namelijk Jezus, de zoon van Jozef, van Názareth." Is Deze niet de Christus, de Gezalfde tot dat werk, om hen te verlossen?

Maar Nathánaël is dermate besloten in zijn ellende, in zijn staat, en heeft zó weinig licht, dat hij kan niets anders voortbrengen dan: "Kan (er dan) uit Názareth iets goed zijn?" Dan zegt Filippus niet: "Man, ik weet het vast en zeker", maar zegt alleen: "Kom en zie." Hij wil zeggen: dat moet je dan maar eens gaan onderzoeken. Want hij wist wel, dat, als hij, die met zo'n ongeluk aan de binnenkant zat, dáár terecht kwam, dan zat hij aan de haak, dat kon niet uitblijven. En ... zó is het ook gelopen.

Wij zien dus, dat, wanneer het oog, al is het in het minste, voor Christus open gaat, dat verspreidt dan al zo'n licht, dat hij (zo zouden wij het kunnen zeggen) zijn vriend Nathánaël bij de hand neemt om hem de goede weg eens aan te wijzen. Dat deed de liefde, want die is mededeelzaam. Hij geloofde dat Jezus de Christus was, en het geloof is door de liefde werkend.

Als Nathánaël komt, en Jezus tot hem zegt: "Zie, waarlijk een Israëliet, in welke geen bedrog is", dan is zijn woord: "Van waar kent Gij mij?" Want, iemand die werkelijk in de staat van zijn zonden zit, laat zich niets op de mouw spelden! Immers, het loopt er over: hoe de zaken voor God staan! Niet, wat denk ik over mijzelf of hoe denken de mensen er over, maar: hoe oordeelt die Majesteit in de hemel er over! En nu zó'n woord: "Een Israëliet, in welke geen bedrog is!"

Dan antwoordt Jezus hem: "Eer Filippus u riep, daar gij onder de vijgenboom waart, zag Ik u." Hij geeft hem met dat woord te kennen, toen gij daar onder die vijgenboom zat te bidden en niet tot God kon komen - geen licht, alles besloten - zag Ik u. Daarvoor moet die man vallen, want hij heeft met Eén te doen Die àl wetend is, voor wie geen schutting, geen vijgenboom, geen gesloten boel in de weg staat, Die dwars door alles héén kijkt. Het kàn niet anders, dat is de Christus! Hij zegt: "Rabbi! Gij zijt de Zone Gods, Gij zijt de Koning Israëls."

De één riep Jezus met: "Volg Mij", en die liet de vissersschuit en zijn vader in de steek, een ander riep Hij uit het tolhuis; zo had ieder zijn eigen geschiedenis, maar de drijfveer bij allen was de ellende van hun staat. Dáárdoor zijn zij meegegaan en hebben Hem aangehangen tot het einde toe. Niet halverwege, neen! Zij waren met heel de boel blijven zitten en nu zagen zij in Hem de uitkomst, daarom gingen zij tot het einde mee.

Zij hebben de leer van Jezus moeten aanhangen: Ik kan en Ik zal u verlossen, daartoe ben Ik de Persoon door de Vader verkoren. Ik ben het Brood des levens, waaraan gij uw honger en kommer, namelijk de zonde, kunt weeten en -drinken, buiten Mij is er niet. Zij zijn steeds met Hem gebleven in Zijn verzoeking. Maar nu breekt er een nacht aan waarin Jezus gaat zeggen: Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij en gaat spreken van Zijn heengaan, van een gaan naar Zijn Vader. Daaruit verstaan zij: dan schieten wij er alléén over!

Reeds eerder had Hij gesproken, wel een keer of drie, vier, dat Hij de dood zou ingaan, dat Hij zou sterven en opstaan. Ook had Hij gesproken dat Hij ten hemel zou varen en al hun zaken zou richten. Ja, dat was wel groot, doch dan moet je die zaken maar allemaal behoorlijk verstaan en kunnen onderscheiden. En als je nu met je zonde zit, wat moet je dan zonder Jezus beginnen?

Als je nu zelf niets kunt en een Ander, Die alles kan, heengaat, dan is het kwijt, verloren! Maar Jezus onderwijst hen zó liefderijk; wat zullen die mensen later op de lessen die de Koning hun had gegeven, hebben teruggezien: "Gij zult het na deze verstaan."

Hier lezen wij dan: "Indien gij Mij liefhebt." Nu, dàt konden zij zeggen: "Heere, dàt weet Gij." Want de discipelen leefden uit dat zij Hem liefhadden. Zij hadden om Zijntwil alles verlaten, de wereld, de godsdienst en waren met Hem meegegaan door smaad, spot, beschimping: "Haha, kijk die Galileërs eens." Dat kwam, omdat er lag: "Tot Wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens!"

Nu er sprake van is dat Hij heen zou gaan, en zij alleen zouden achterblijven, zegt Jezus: "Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden." Waarin bestaan die? Wel, Hij was toch van de Vader gegeven tot een volkomen Zaligmaker? Nu wil Jezus dit van hen hebben: als jullie Mij liefhebben, dan moeten jullie je geheel aan Mij houden, dan moeten jullie je geheel op Mij verlaten. Geef je aan Mij over en betrouw je eens aan Mij toe, want buiten Mij is er geen zaligheid. Ik wil alles voor u doen, maar dan moeten jullie je onderwerpen dat Ik, alles doe.

Eén is er dus Die alles wil doen, en nu vraagt Hij van hen, dat zij zich zodanig onderwerpen, dat zij alles aan zich laten doen. Hiermede zegt Jezus: als je Mij liefhebt, dan moet je betrachten om Mijn geboden te bewaren. Ja, maar zij bleven er toch alleen over? Ja, doch dat wil Hij allemaal wel goed maken! Geen mens heeft zich over Jezus te beklagen. Wel over zichzelf en over de duisternis die ons uit Adam eigen is, zoveel wantrouwen als wij hebben.

"Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden." Hij wil zeggen: blijft dan bij elkander en houdt u geheel aan Mij. Blijft in liefde aan Mij hangen en ook aan elkaar, want allemaal ben je even ongelukkig. Laat Mij dan handelen en werken, want: "Ik doe", en aan de onderhouding van Mijn geboden is grote loon. "Zo gij iets begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen. En Ik zal de Vader bidden." Dat is geen geringe zaak, als je zèlf niet uit de weg kunt met bidden en die grote Voorbidder spreekt: "Ik zal de Vader (voor u) bidden." Welk een vervullende Koning is Hij dan toch, al wat wij niet kunnen, daarvan zegt Hij: dat doe Ik.

Ja, maar, de geboden? Die mensen zaten toch onder de wet? En nu staat hier ook van geboden. Hóé kan een mens de wet onderhouden: God boven alles liefhebben en de naaste als zichzelf? De gehele inhoud van de wet is toch: Gij zult en gij zult niet?! De wet heeft toch geen levendmakende kracht tot volbrenging van de geboden? Juist, dáárom wil Jezus, dat wij ons aan Hem houden, want daarvoor heeft Hem de Vader gegeven. Toen de Wet op de Sinai gegeven werd, waren zij bezig om te dansen om een gouden kalf, terwijl de Heilige Geest aan Mozes heel de verborgenheid van het Koninkrijk Gods openbaarde en op schrift stelde, opdat de gehele openbare eredienst naar de reinheid van Gods eeuwige wil hier bekend zou worden. Toen Mozes dat zag, nam hij de Wet, en wierp die in stukken, want zij hadden het verbond verbroken, wat moesten zij dan nog met de Wet doen?

Nadat de Wet in stukken geworpen was, wèg er mee - een openlijke betoning van de breuk die er was tussen God en het volk, en God hen eerst wilde vernietigen, maar Mozes, als de middelaar des Ouden Verbonds tussenbeide trad en er verzoening geschiedde - was het woord van God, dat er een kist gemaakt moest worden van sittimhout die van binnen en van buiten overtrokken moest zijn met goud, en een deksel er op van gelijke lengte en breedte als de ark. Daarop waren twee cherubim van goud met hun aangezichten nederwaarts, als begerig zijnde, om in die kist te zien, welke genaamd moest worden: "De arke des verbonds." Toen moest Mozes twee van die stenen tafelen maken en God zou dezelve beschrijven naar de vorige woorden en die tafelen moesten in de ark bewaard worden.

Waarop kan dat anders zien dan op Christus? Die ark van sittimhout: op Christus' menselijke natuur. Van binnen en van buiten overtrokken met louter goud: op Zijn goddelijke natuur. Het deksel, van gelijke lengte en breedte als de ark: op Gods genade en liefde, die even groot zijn als

die van Christus, en dat daarin de Wet bewaard werd: die mocht niet geschonden worden, want er mocht geen tittel noch jota van vallen. Zo is Christus de vervulling van de Wet.

Daarom wil Christus dat wij ons geheel aan Hem houden. En als wij dat doen, dan zijn wij zó doodarm!! Dan komt geheel op zijn plaats dat wij in het paradijs, in die eerste Adam, alles verloren hebben en nu aangewezen zijn op Christus, die tweede Adam.

Hij spreekt hier over hééngaán. De discipelen, die op Hem aangewezen zijn, zullen er dus geheel alleen overschieten. Maar Hij pakt hen in hun armoede op, en zegt: "En Ik zal de Vader bidden." Weer zien wij hier: dan doe Ik het werk.

De Koning heeft een recht om te bidden voor de Zijnen. Dat recht ligt in de stilte der eeuwigheid, in de eeuwige vrederaad, in dat verbond der verlossing en der genade. Want daar is tussen die goddelijke Personen, een raadsbesluit gevallen. In die vrederaad, waarin de Heilige Geest als Voorzitter optrad, sprak de eerste Persoon, God de Vader Zich uit, dat Hij zondaren wilde bezitten om hen weer als aan Zijn Vaderhart te drukken, hen te eigenen als kind en in Zijn gunst en gemeenschap te doen delen.

Daar Hij hen slechts kon bezitten als de zonde was verdelgd, teniet was gedaan, Hij Zijn eer en heerlijkheid had teruggekregen, en Zijn geschonden deugdenbeeld was hersteld, nam Christus in die vrederaad op Zich om voor alles de Zorgdragende te zijn. "Ik geef U Uw eer, Ik wil Uw geschonden deugdenbeeld herstellen, en Ik wil lijden en voor hen eeuwig heil verdienen." Daar Christus dat op Zich genomen had en de Vader daarmee akkoord gegaan was, zo heeft de Heilige Geest daar het "amen" op gedrukt en dat heilswerk - dat een werk tot verheerlijking des Vaders en tot roem van Christus was - hier in de tijd openbaar gebracht en ook toegepast.

Nu zegt Jezus: "Ik zal de Vader bidden." Díe was het toch, Die zondaren zalig gemaakt wilde zien. Maar ..., het zijn dode zondaars, zij kunnen niets. Nu verwierf Jezus, in lijden en in gehoorzaamheid, verzoening door voldoening en bidt de Vader. Hij pleit op wat er in de vrederaad besloten is, en bidt om die Trooster, Die in alle waarheid leidt. Het wordt door Jezus genoemd: "En Hij zal u een andere Trooster geven." Hier geeft de Koning dus te kennen: Mijn Vader hoort Mij, wanneer Ik bid. Is de Koning in Zijn driejarige omwandeling hier op aarde voor hen een Trooster geweest (want als zij het niet meer wisten, dan onderwees Hij hen, zodat zij alle troost van Hem ontvingen), nu zegt Hij dat ze een andere Trooster krijgen. Met andere woorden: jullie gaan er niet op achteruit, want denkt eens even in: ben Ik een geschenk des Vaders, maar dàt is óók een geschenk des Vaders! Dat is toch geen kleinigheid!

De Heilige Geest ook? Ja, inderdaad, want de Heilige Geest is de Uitgaande van de Vader en van de Zoon. Soms spreekt Jezus, dat Hij Hem zal zenden, dan weer spreekt Hij van de belofte des Vaders, en hier dat de Vader Hem zal zenden. Spreekt dat elkander niet tegen? Neen! Hij bidt hier als Middelaar en als God geeft Hij. Hij bidt als Middelaar tot Zijn Vader, en de Vader als God zendt, gelijk als Christus.

Christus komt hier dus op uit Zijn knechtelijke gestalte, zodat Hij als Middelaar bij de Vader optreedt in alle zaken die bij God voor het volk te doen zijn. Daarom kan het niet anders of die bede van Christus moet de Vader verhoren, want daartoe heeft Hij Zijn Zoon gegeven. Daarom is er aan verbonden, dat de gelovigen de Trooster ontvangen, maar (nu kom ik er nog eens op terug) Hij leert ons hier: "Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden." De grondslag dus dat Hij de Trooster wil geven is, wanneer men zodanig zijn ongeluk beleeft, dat Hij geheel alles is, dat Hij de Vervuller der Wet en de enige en volkomen Zaligmaker is. Dan moeten de gelovigen hier dus beleven dat zij geen haar wit of zwart kunnen maken, dat zij in hun algehele armoede en machteloosheid niets kunnen veranderen.

Dat geldt ook voor hen, die Christus' eigendom geworden zijn, die weten van Christus' dood, van Zijn opstanding, ook zelfs van Zijn hemelvaart en dat Hij een Voorbidder en Voorspraak is aan de rechterhand Gods des Vaders, maar waar niet is de toepassing van die Geest. Dan is het de bedoeling, dat wij hier onze armoede zouden beleven: "Heere Jezus! ik hang van U af."

Wat een heerlijke en verheven zaken zijn het, om met Zijn heilverdiensten versierd te worden -- door Zijn bloed gereinigd, door Zijn Geest vernieuwd, bekleed en gedekt te worden met Zijn gerechtigheid -- máár, zullen wij er om denken dat, dàt het kleeid is waarin Christus ons tot de Vader moet brengen? Want daarbuiten kàn het niet. Dus wij hebben dat kleeid van Zijn gerechtigheid nodig, opdat Hij ons daarin tot de Vader bringe.

Dat kunnen wij zelf niet doen. Want Christus zegt eerst: "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke." Dat is punt één! Hebben wij dat geleerd? Dan is de tweede zaak: "Niemand komt tot de Vader, dan door Mij." Zien wij wel, dat daar dan alle doen totaal uit handen valt? Daar is sprake van, wat er gedaan moet worden. Zo wordt de ganse gemeente Gods uit genade zalig. Alle werk, alle roem (zegt de kerk) is uitgesloten, het is onverdiende zaligheid. Jammer hè, dat wij er zo op tegen zijn om de arme te zijn, de ontblote! Want, dàn zijn wij het onderwerp voor Christus en Zijn genade.

Wij moeten dat worden, maar ook steeds weer zijn. Zelfs ons praten over armoede en ontblootheid brengt ons niets aan, wij moeten het beléven. Het moet onze ervaring worden dat wij in het paradijs alles verloren hebben en dat Christus alles voor ons moet zijn. Dus, dat het zó wordt: dat als er van Zijn genade in aanwezig is, dan is het er; is dat er níet laten wij dan aannemen dat wij maar een bloot creatuur zijn. Laat ons dus niet "onze stand ophouden" als "volkje van de Heere", maar de armen zijn, die in alles aangewezen zijn op Christus, want dan zijn wij telkens vatbaar voor de genade. Zijn wij dat niet, dan gaan wij redeneren. Dat is de geest van deze tijd. Dan kunnen wij tien teksten op een dag hebben, en driemaal de bediening der "genade" ... zonder Christus te ontmoeten! Wat ik u bidden mag, geeft er acht op, dat is geest, uitgaande en waaiende in deze tijd, en niet uit God maar uit de boze.

Van Christus' Geest staat er: "Die zal Mij verheerlijken", dus Die brengt Christus juist in ere. De Heilige Geest is geen aandrager van teksten! Als er, na een hele rij teksten, soms gevraagd wordt: "Wat betekent die of die tekst", en het antwoord is: "Ja, dàt weet ik niet, dat kwam bij me", dan is het alles redenatie, slechts verstand.

Als het de Heilige Geest belieft ons uit de Schriftuur wat aan het hart te brengen, dan doet Hij dat niet opdat wij daarmee zouden zitten: "Ja, nu weet ik niet wat ik er mee beginnen moet." Neen, dan zal de Heilige Geest ons ook verlichten en ons laten verstaan - al waren wij de allerdomste en onwetendste - de verborgenheden van het Koninkrijk, hetzij in dadelijkheid, onmiddellijk of anders door de prediking des Woords, zodat de omstandigheden waarin wij zijn helemaal worden opgehelderd of uitgeplozen als touw. Zó werkt de Heilige Geest. Ik leg er dus nogmaals de nadruk op, dat telkens onze nameloze armoede, ons ongeluk voor de dag komt. Dat is tot roem van die rijke Jezus, want daardoor kan Hij telkens àlles voor ons zijn.

Hij bidt! Het is toch wat, hè! Dat doet de Koning voor ons, gezeten met God in Zijn troon, aan Zijn rechterhand. Dan geeft het toch niet, als je zo'n arme bent. Nu zouden wij Hem wel graag bij ons willen houden, dat is waar; maar Jezus zegt: "Het is u nut, dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen", als te kennen gevend: jullie krijgen er wat beters voor in de plaats.

Om dit met een beeld te verduidelijken: de Nederlandse staat heeft aan de buitenlandse hoven ambassadeurs, gezanten om haar zaken in die landen te bepleiten, en nu heeft de kerk zo'n Gezant, Christus aan de rechterhand Gods en dáár kwijt Hij Zich van Zijn taak, ja richt daar al onze zaken. Nu zullen de discipelen ook wel geweten hebben, dat al wat van Christus komt, goed is. Dus, als Hij spreekt van een andere Trooster dan moet Die wel een goede Trooster zijn, dat kàn niet uitblijven. Met zulk een Trooster behoeven wij zeker niet verlegen te zijn, Die zal ons in onze armoede verrijken, ja schatrijk maken.

Wat brengt armoede teweeg, als wij van alle troost uitgesloten zijn? Want die Geest brengt openbaar wat er in het paradijs gebeurd is, dat onze val zo gróót is, dat er niets overeind gebleven is, waardoor wij allen de heerlijkheid Gods derven. Dat wij gehéél, als het blad van de

boom, van God zijn afgefallen en er niets van onze oorspronkelijke rijkdom over is, alles te gronde! Omdat het nu zó'n armoede is en er niet de minste troost meer is, zo wordt de Heilige Geest genoemd een Trooster.

Geen wonder dat de Heilige Geest een Trooster is! Daarvan kunnen wij zeggen, dat Hij als de Voorzitter was in de vrederaad, en wie kan de zaken beter weten dan de Heilige Geest? Hij wordt Trooster genoemd. Hij is niet maar een zekere kracht, een genadegave, maar Hij is een goddelijk Persoon, Die alwetend is, almachtig, eeuwig, dus Eénswezens met de Vader en de Zoon, met dezelfde goddelijke eigenschappen van verstand en wil, en daardoor werkend.

Dat Hij zo genoemd wordt: Geest, en Heilige Geest, is, omdat die Geest van alle geest onderscheiden is en Eénswezens is met de Vader en de Zoon; ook omdat het Zijn werk is om te heiligen. Zijn woord is: "Zijt heilig, want Ik ben heilig." Dan kunnen wij wel allerhande sprongen maken om heilig te zijn, maar dan kunnen wij alleen dieper zinken: onheilig, onrein. Daartoe hebben wij de Heilige Geest nodig, want Hij alleen heiligt en al onze poppenkast haalt niets uit! Het mag voor de mensen en voor onszelf er wat op lijken, maar voor een heilig en rechtvaardig God, totaal niets. Zo is Gods werk één afgerond geheel. De Heilige Geest is van eeuwigheid, en heeft Zijn aparte werk naar het eeuwig welbehagen van God, om wat Christus verdiend heeft en wat in het hart des Vaders was, hier openbaar te brengen. "Een andere Trooster geven."

Dan volgt er: "Opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid." Niet voor een tijd, maar de Heilige Geest, Die van eeuwigheid is, van vóór de aanvang der stofkens der aarde, zal eeuwig bij u blijven. Zo worden wij door de Heilige Geest verzekerd en verzegeld dat wij in het eeuwig raadsbesluit bij God lagen en dat wij voor de eeuwigheid bestemd zijn, tot eeuwige verheerlijking Godes.

Men spreekt wel eens van eeuwigheidsgedachten, doch persoonlijk spreek ik liever over eeuwigheidswerken. En die bezetten het hart, die bezetten het verstand. Want de Heilige Geest wordt hen eigen gemaakt, wordt hun gegeven, opdat Hij bij hen blijve, en dat tot in alle eeuwigheid.

Al wordt die krachtige werking des Geestes niet altijd gevoeld, dat is dan uit aanleiding en oorzaak. Van David is bijvoorbeeld bekend, dat de Heilige Geest Zich onthield, nadat David een grote val had gemaakt en er onbeleden zonden zaten. Toen zei hij: "Neem Uw Heilige Geest niet van mij", dat is: neem Hem niet ganselijk weg. De Heilige Geest bleef wel, maar onthield hem de werking, de troost, de kracht. Maar omdat het de wil van God was, dat Hij niet wegging - waarvan David moest bekennen, dat als de Heilige Geest week, dan was het eeuwig recht - liet Hij David er ook om bidden.

Dat Hij een Trooster is, is voor de hand liggend, want Jezus zegt: "Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen." Je moet maar ongelukkig zijn, zodat je niet zelf kunt grijpen en dat het verstand je in de steek laat en je niet zelf kunt indringen! Jezus zegt: dan doet het die Geest. Zo neemt Hij alles uit de rijkdom en volheid van Christus.

Waarom ontbreekt het ons? Aan wijsheid? Hij wordt ook genaamd de Geest der wijsheid. Hij neemt het uit Christus' volheid, en verkondigt het. Ontbreekt het ons aan gerechtigheid? Het werk van die Geest is, om ons Christus' gerechtigheid deelachtig te maken. Ontbreekt het ons aan heiligmaking? Die Geest wordt Zelf de Heilige Geest genoemd, omdat Hij heiligt. Zitten wij in ellende en kunnen wij er onszelf niet uit verlossen? Christus is ook tot volkomen verlossing, en Hij doet dat alles door die eeuwige Geest, die Baanbreker, Die ons baan maakt.

Wat een rijkdom, welk een volheid is er dus aan te treffen in God Drie-enig! Hij verrijkt Zijn ellendigen, maakt hen tot koningen en priesters, opdat zij straks de erfenis in de hemel voor eeuwig in bezit zouden nemen.

Eer ik verder spreek, moesten wij maar zingen het 10e vers uit de 68e Psalm:

Geloofd zij God, met diepst ontzag!
Hij overlaadt ons, dag aan dag, ...

Dan volgt er, tot verheldering, nog in het 17e vers: "Namelijk de Geest der waarheid." Die Trooster komt dus niet met ijdele troost, maar met gegronde troost. Want Hij wordt ook genoemd: "Geest der waarheid", opdat wij zouden weten hoe de zaken omtrent ons, staan in de troon van God. Was Hij tegenwoordig in de vrederaad, was Hij het Die als broedende was op de wateren, wanneer die door het Woord in aanzijn geroepen werden, het is dezelfde Geest Die ook is tot wedergeboorte, opdat wij in Christus geheiligd zouden zijn. Het is ook de Heilige Geest geweest Die heeft laten beschrijven (door Mozes, de profeten en de mannen Gods) de wil van God, van Zijn Persoon, Zijn werk, Zijn kracht; óók dat een maagd zwanger zou worden en een Zoon baren. En in de volheid des tijds was het ook de Heilige Geest Die Maria overschaduwde, opdat dat heilige, Dat uit haar geboren zou worden, Gods Zoon genaamd zou worden.

Het is ook die Geest geweest, waardoor Christus Zich onstraffelijk Gode heeft opgeofferd. Want zó staat het er, dat dat geschied is door de Heilige Geest, die Geest Die op Hem was zonder mate, die Geest, Die Hem leidde in de woestijn om daar door satan verzocht te worden en hem versloeg met: "Er staat geschreven." DÍe Geest wordt genoemd: "Geest der waarheid." Hij weet wat bij God geldt, dus Hij kan troosten zoals niemand het kan.

Hij wordt ook genoemd: "Een andere Trooster, namelijk de Geest der waarheid", waardoor - als die Geest werkt - openbaar wordt wat waarheid en wat leugen is. Want als die Geest gaat overtuigen, dan doet Hij het van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel. Wanneer de Heilige Geest op een verborgen wijze het Woord der prediking bekrachtigt en overtuiging gaat werken, wat gaat een gevallen mens dan ontwaren? Dan gaat men de leugen zien, de zonde als zonde, en de werken des duivels. Men gaat zien de verloren staat, dat men in een staat is, waarin men niet kan blijven, want daarin moet men te gronde gaan. Een staat, waarmee God niet te doen kan hebben, in het kort samengevat: een staat, welke niet voor verbetering, voor verandering vatbaar is.

Wij moeten vernieuwd worden. Wij zijn in Adam verdoemelijk voor God. Alleen in Jezus Christus, de tweede Adam, is alles. Hij zegt: "Ik ben de Weg, èn de Waarheid, èn het Leven." Ben ik nu in Hem, dan ben ik voor God zoals ik moet zijn, daarbuiten niet. Dat doet die Geest der waarheid. Hij verlicht, en doet die zaken verstaan. Daar staat van: "Welke de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet, en kent Hem niet."

Wat kent en ziet de wereld dan wèl? De wereld kent niets anders dan de werken des vleses, en ziet ook niets anders dan de werken des vleses, en wat daartoe behoort. Daar leeft men uit, en door en toe. Daarom staat men met de wereld op en gaat men er mee naar bed, en komt in alles de werken openbaar die hier in deze wereld gelden, daarom zien wij hoe de wereld is.

Met wereld bedoel ik zowel de goddeloze als de godsdienstige wereld. Welk een kampvechter is men soms niet voor de godsdienst, voor een zekere kerk en leer! Is het niet verschrikkelijk? Men geeft er wel als zijn leven voor, vecht zich als dood. Waarom? Men heeft niet hoger, het is hèt ideaal. Men heeft geen vernieuwing en heiliging nodig, want men beziet dàt als zaligheid en leven. Daarom gaat men, zowel met vrijzinnigheid als met rechtzinnigheid, verloren. Men gaat met zijn vrijzinnigheid of rechtzinnigheid, buiten de genade des Geestes, voor eeuwig naar de buitenste duisternis.

De zaak is dus dit, dat als wij uit de ellende gaan verstaan: "Het ís hier niet", dan doet het Woord zijn werk.

Daaruit moeten wij tot God roepen, hangen Hem aan, wordt het een gevangenis waarin wij besloten zijn, waardoor wij roepen:

Voer mij uit mijn gevangenis,
tot roem Uws Naams, die heerlijk is; ...

Hoe is dat bij ons? Onderzoeken dat een ieder voor zich! Wat moet de wereld, die hier haar leven heeft, met de Heilige Geest doen? Men houdt er niet van! Waarom niet? Wel, waar de Heilige Geest is, Die toch op het Pinksterfeest geopenbaard is in al Zijn glorie, luister en heerlijkheid, Die, als een geweldige, gedreven wind uit de hemel kwam, van boven -- als er een storm uit het noorden is, buigt alles naar het zuiden, en als er een storm uit het zuiden is, buigt alles naar het noorden -- als zo'n geweldige storm uit de hemel komt, Die slaat alles néér, slaat alles tegen de vlakke en gaat Zelf heerschappij voeren.

Wie wil dat? Dat willen slechts diegenen, die gaan verstaan: als ik blijf zoals ik ben, dan is dat mijn eeuwige ondergang. Ik moet kwijt wat ik in Adam geworden ben. Dan is het alleen de Geest die uitkomst geeft, want Die zou dat kunnen werken. De wereld heeft er dus geen behoefte aan, en móét het niet. Zij kent Hem niet en ziet Hem niet. Maar nu gaan ellendigen van die Geest zien en er van kennen.

Dat geschiedt door de prediking des Woords. Het is hun uitkomst. Dáárdoor zou er plaats gemaakt kunnen worden. Zo gaat men roepen om die Geest of Die wil werken. Zij gaan er om bedelen, pleitend op het woord dat Jezus beloofd heeft, dat God Zijn genade en Heilige Geest diegenen wil geven, die Hem zonder ophouden daarom bidden en daarvoor danken.

Nu volgt er: "Maar gij kent Hem." Welk een geweldig woord! Gij kent Hem! Kenden de discipelen de Heilige Geest? Ja, zij hebben de werking er van aan gevoeld. Zelf konden zij niets, maar zij geloofden in Christus. Daarvan zegt Jezus: "Vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is." Zij hebben van die werking geweten, gekend dat het een onwederstandelijke kracht was, zodat men moest geloven wat men anders niet geloofde.

Als er voor het eerst gaat werken van de genade des Geestes - en er voor de dag komt dat, al heeft men maar één zonde, het dan zó gesteld is, dat God ons moet verdoemen - laten er dan maar eens duizend geleerden komen die zeggen: "In die zaak verdiept gij u teveel vriend; zo'n mens als gij zijt ...", en daarna alle deugden gaan optellen, dan is het antwoord: "U kunt praten zoveel als u wilt, maar ik gevoel het", en gaat men zich daarbij beroepen op de Schrift. Want die Geest is de Geest der waarheid, en de Schrift beschrijft het op zulk een wijze, dat het niet weg te redeneren is. Zo is die Geest almachtig en werkt in almacht.

Hij wordt ook genoemd: "Geest der wijsheid." Buiten Zijn werking hebben wij geen verstand van God of goddelijke zaken. Ook wordt Hij genoemd: "Geest der gebeden", want daar buiten zijn wij dor en droog. Ook: "Geest tot aanneming tot kinderen", want buiten Zijn werking vermogen wij niets. Zo is het alles: Geest, Geest, Geest! "Maar gij kent Hem."

Dan staat er nog: "Want Hij blijft bij ulieden." En dat hebben wij ook hard nodig, dat Hij bij ons blijft, maar ook in ons zal zijn, zoals hier staat: "En zal in u zijn." Want wij zijn hier op 's vijands terrein, waar de troon des satans is, op een plaats waar het vol ligt met voetangels en klemmen, waar de vijand van alle zijden op de loer ligt.

De bedoeling is dus, dat wij niet alléén zouden zijn. Maar, ook opdat, telkens als wij het niet meer weten, de kracht des Geestes voor de dag kan komen, Die een pad opent waar geen pad is, licht geeft waar duisternis is, dus waar wij niet kunnen gaan, en zich dan de koninklijke weg opent. Kijk, dat is nu werk des Geestes. En daarbij: "Want Hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn." Zo is het dan die Geest, Die troost, leert, leidt, regeert, bestuurt.

Och, laten wij er toch een deel van zien te krijgen! En dat gebeurt hoor, in onze armoede! Als gij het mist, pak dan uw armoede aan. Wéét gij, dat die Geest ons geschonken is, weest dan al meer

en meer de armen, om Zijn kracht en Zijn werking te ervaren. Dàt is de weg. Dan wil Hij ons leiden door het leven, en er ook nog eens uit.

Want: "Hij blijft bij ulieden", om straks ten hemel in te gaan, ter plaatse waar Gods troon en heerlijkheid is. Het is toch wat! En dat alles door die eeuwige Geest.

En wanneer wij nog de grootste vijand, de laatste vijand, moeten aandoen (want de dood is toch de laatste vijand die overwonnen moet worden) dan doet die Geest ons kennen, dat de dood overwonnen is; dat het nog maar een poort is, een deur, waardoor men ingaat in de eeuwige heerlijkheid. Het is die Geest, Die, daar wij zelf niets kunnen noch vermogen, en in onmacht terneer liggen, ons doet zeggen: "Hier ligt een hoop verderf", maar ons ook doet zeggen: "In Uw handen beveel ik mijn geest, want Gij hebt mij verlost, o God der waarheid."

Zo troost ons die Geest opdat wij zouden reizen, onder 't heiligend kruis, naar 't erfgoed daarboven, naar 't Vaderlijk huis. Mijn Jezus - Die met die Geest Eén is en ook inwonend is - geleidt mij door deze aardse woestijn, en (dat is óók Geesteswerk) ons steeds weer verzekert: "Gestorven voor mij!" zal mijn zwanenlied zijn.

Laat het dan genoeg zijn voor deze keer. Bedenke een ieder dat die rijkdom er is voor de armen. Je moet arm zijn, om rijk te kunnen worden. De heemeester is er voor de zieken, voor gebroken harten. Verlorenen hebben redding nodig, weggedrevenen, wederbrenging. Dat alles ligt in het werk Gods vervat. Wij staan allicht te hoog, maar nooit te laag. Laat dan ons bidden zijn: "Mag ik niets zijn, opdat ik U moge kennen en ervaren, genieten en beleven, ja U, die Drie-enige God, Die de God van zaligheid zijt?"

Dat Hij dan daartoe Zijn Woord aan ons achtervolge, en ons toeschikke wat tot heil, welvaart en zaligheid nodig is, Gode tot dankzegging. Amen.

Slotzang:

Psalm 144: 7

Welzalig is het volk, dat, dus gezegend, ...

Zegen.

Gaat voort heen in vrede, en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen.